

Политика за закрила на детето

НА СДРУЖЕНИЕ „ЦЕНТЪР ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНИ ИНИЦИАТИВИ“

Сдружение “Център за образователни инициативи” се стреми да предпази децата от злоупотреба и експлоатация във всички свои дейности и проекти.

/съгласно член 19 от Конвенцията на ООН за правата на детето/

Утвърдил:

Цветан Цветански

/Председател УС/

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата политика начертава минималните общи стандарти за закрила на детето. Сдружение “Център за образователни инициативи” въвежда подходящи процедури, които са в съответствие с минималните стандарти. Нарушаването на стандартите ще даде право на Центъра да предприеме последващи действия.

Тази политика е одобрена и подписана от Председателя на Сдружение “Център за образователни инициативи” и отразява позицията на организацията относно закрилата на детето.

Отговорност за прилагането на Политиката за закрила на детето носят проектните координатори и ръководителите на екипи.

Сдружение “Център за образователни инициативи” счита, че всички форми на злоупотреба/насилие и експлоатация на деца са неприемливи. Организацията е убедена, че трябва да бъдат предприети мерки за закрила на семействата от хора, които биха потърсили възможности за спечелване на доверието им и осигуряване на достъп до деца чрез дейността на организацията.

Сдружение “Център за образователни инициативи” допуска, че има вероятност, че нейни служители или партньори, по неизяснени причини, да извършат актове на злоупотреба/насилие спрямо деца, включени в наши дейности и програми, и се ангажирана да разработва и усъвършенства процедури и механизми за тяхното предотвратяване.

Закрилата и благополучието на децата е ангажимент както на организацията, така и персонално на всеки неин служител или доброволец. Всички служители и доброволци на организацията ще бъдат запознати с Политиката за закрила на детето и необходимостта от интегрирането ѝ във всички дейности на организацията. Отношенията с всеки, за когото бъде установено, че осъществява отношения свързани с насилие, злоупотреба и експлоатация над деца, ще бъдат прекратени незабавно.

НОРМАТИВНА РАМКА

Политиката на Сдружение “Център за образователни инициативи” за закрила на детето се основава на принципите на Конвенцията на ООН за правата на детето. КООНПД дава цялостната рамка за закрила за всички деца.

Следните членове от КООНПД формират нормативната рамка на закрилата на детето в организацията: чл. 1 - дефиниция за дете; чл. 2 - недискриминация; чл. 3. (1.) - най- добрият интерес на детето, чл. 3. (2) - задължения за грижа и закрила, чл. 12 - участие, чл. 13 - свобода на изразяването, чл. 19 - закрила от насилие, чл. 32, чл. 33, чл. 34, чл. 36, чл. 37 (а) - закрила от икономическа експлоатация, употреба на психоактивни вещества, сексуална злоупотреба и всички други форми на експлоатация; измъчване, жестоко, нехуманно или деградиращо отношение или наказание.

Политиката на Сдружение “Център за образователни инициативи” за закрила на детето е изготвена и се прилага в съответствие с националното законодателство на Р България и в частност със Закона за лицата и семейството (ЗЛС) чл. 2, чл. 3, чл. 4 и Закона за закрила на детето (ЗЗК), по-специално с чл. 3, чл. 7, чл. 11, чл. 11а и чл. 12. и правилника за неговото прилагане.

ДЕФИНИЦИИ И ТЕРМИНИ

Вътрешноорганизационната закрила на детето е система от отговорности, която ЦОИ създава за да гарантира, че членовете на организацията, нейните служители и доброволци със своите дейности, услуги, проекти и програми не вредят на децата, не ги излагат на риск от злоупотреби, и че всички опасения по отношение на безопасността на децата в общностите, където работят са сигнализиран и докладвани на съответните служби.

За целите на настоящата Политика, и в съзвучие с мисията и целите на организацията, се въвеждат следните дефиниции за вреда и злоупотреба:

Дете е всяко лице до навършване на 18 годишна възраст.

Малолетен: всяко дете на възраст под 14 години.

Непълнолетен: Ограничено дееспособни са лицата на възраст от 14 до 18 години.

Физическа злоупотреба: Фактическа или потенциална физическа злоупотреба, причинена от друго лице-дете или възрастен. Може да включва удряне, разтърсване, хвърляне, отравяне, горене или изгаряне, удавяне, душене, или всякакво друго физическо нараняване на дете, включително и подправяне на симптомите или преднамерено влошаване на здравето на детето.

Сексуална злоупотреба: Включва насилването или примамването на дете към сексуални действия, независимо дали детето е запознато или не с това, което се случва. Тези действия могат да включват физически контакт, включително проникващи или непроникващи действия. Също може да включват намесата на децата в гледането или произвеждането на порнографски материали, или насърчаването им към неподходящо поведение.

Сексуална експлоатация на деца: Форма на сексуална злоупотреба, която включва деца, въвлечени в сексуални активности срещу пари, подаръци, храна, подслон, привързаност, статукво или нещо друго, от което децата или техните семейства имат нужда. Тази форма на

злоупотреба може да бъде свързана с манипулиране на деца, сприятеляване с тях, спечелване на тяхното доверие и осигуряване на достъп до алкохол и наркотични вещества. Този тип злоупотребяващи взаимоотношения между жертва и извършител се основават на дисбаланса на власт, като възможностите на жертвата са силно ограничени. Тази форма на злоупотреба може да бъде грешно разбрана от деца и възрастни като взаимоотношения, базирани на взаимно съгласие.

Сексуалната експлоатация на деца се проявява по различни начини. Тя може да включва по-възрастен извършител, упражняващ финансов, емоционален или физически контрол над малолетно или непълнолетно лице. Може да включва и връстници, които манипулират или подтикват жертвата към сексуална активност, понякога в рамките на една банда или махала. Тази форма може да се проявява и чрез организирана мрежа от извършители, които получават финансови облаги от трафик на деца в различни локации, за да участват в сексуални активности с голям брой хора.

Неглижиране: В зависимост от контекста, ресурсите и обстоятелствата, неглижирането и пренебрежителното отношение може да се определи като постоянен неуспех в посрещането на основните физически / психологически нужди на детето, които могат да прераснат в сериозно увреждане в детското здраве или развитие, като например ненабавянето на достатъчно храна, подслон и дрехи или небрежно отношение и безотговорност към основните емоционални нужди на детето. Неглижирането може да се състои в незаинтересованост на майката по време на бременност, употреба на алкохол и наркотични вещества, както и недостатъчна грижа за дете с увреждания.

Пасивно неглижиране: Това е отношение от страна на специалистите да не очакват постижения, развитие и реализация от определени деца, да бездействат по отношение на удовлетворяване на техните специфични потребности.

Емоционална злоупотреба: Постоянно емоционално малтретиране, което се отразява на емоционалното развитие на детето. Действията, свързани с емоционалната злоупотреба могат да включват забрана за свободно движение, унижаване, снизходителност, тормоз (включително кибертормоз), заплашване, сплашване, дискриминиране, присмиване и други форми на отношение, основано на отхвърляне или враждебност. Емоционално насилие и злоупотреба също е манипулирането, отчуждаването на детето от родител/родители, както от страна на родител, така и от страна на структури на алтернативна грижа, на подкрепящи структури и услуги.

Вреда: Някои интервенции, които имат най-общо помагачи цели, могат да навредят при конкретно дете, ако не са обмислени, съобразени с индивидуалните особености и контекста на случая, ако не е направена оценка на риска при тяхното прилагане. Понякога направенето на нищо е по-добро, отколкото намеса, с риск да доведе до вредни за детето последици. Принципът “Не вреди”, се отнася за отговорността на помагачите професионалисти да ‘не нанасят вреда’, или към намаляване на вредата, която може да нанася непредумишлено в резултат от неподходящо описани или реализирани дейности на проекти, програми, услуги.

Вторична виктимизация: причиняване на допълнителни страдания на детето от начина, по който институциите, отговорни за сигнализиране, разследване и правораздаване в името на правосъдието травмират детето с неадекватно отношение, неадаптирани правни процедури, отсъствие на холистичен подход.

Добро третиране: е неологизъм, който обозначава отношение и намеси обратни на малтретиране, и които надхвърлят отсъствието на малтретиране. Описва по същество система от стандарти за качество при грижа и възпитание на деца от техните родители, близки, заместници; грижа, възпитание, социална подкрепа и придружаване на деца и възрастни в универсалните, социалните и възстановяващите услуги, дейности и практики. Предполага

уважение, зачитане, интервенции насочени, към удовлетворяване на индивидуалните потребности на човека, при съблюдаване на ясни професионални рамки, граници, закон.

Поведенчески етикет е съвкупност от правила за подходящо и правилно поведение, които са разработени с оглед гарантиране закрилата на децата, но освен това са предназначени и за предпазване на възрастни от лъжливи обвинения в неподходящо поведение или злоупотреба/насилие. Този етикет се отнася за служителите, доброволците, членовете на управителни органи, изпълнителите по договори, спонсорите, както и за всички посетители/гости по линия на услугите и проектите, изпълнявани от организацията.

ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПОЛИТИКАТА

Настоящата Политика разглежда децата като обект на закрила и като носители на права. В този смисъл Политиката има за цел закрила на децата от злоупотреба, насилие и посегателство, но и в по-широк смисъл – към гарантиране на зачитането на тяхните права като цяло.

За постигането на тази цел, Политиката си поставя следните задачи за закрила на децата, на служителите, на организацията като функционална единица:

В областта на закрилата на децата:

- изработването и прилагането на ясни и приложими правила и мерки за закрила на децата;
- свеждане до минимум на потенциалните рискове от насилие и експлоатация на децата, с които организацията работи.

По отношение на служителите в организацията:

- Политиката ясно очертава поведението на служителите на организацията и допустимите граници в общуването при работа с деца;
- Подпомага служителите да идентифицират потенциалните рискове при съвместната работа с деца;
- Очертава възможните начини, по които служителите могат да действат в случай на съмнение или доказана опасност от насилие или злоупотреба.

По отношение на организацията:

- Прилагането на Политиката за закрила на децата поставя ясни граници на ангажимента на организацията при контакта и работата с деца.
- Политиката е предпоставка за усъвършенстване на подходите при подбор на персонал обучение и квалификация на работещите специалисти и парапрофесионалисти.
- Очертава стандартите при ползване на външни консултанти и влизането в партньорски отношения свързани с работа с деца с други организации и структури;
- Намалява риска от фалшиви или злонамерени обвинения в злоупотреба с дете, което може да разруши репутацията и доброто име на организация.

ОБХВАТ

Настоящата Политика за закрила на детето се отнася до всички служители и партньори на Сдружение “Център за образователни инициативи”.

За целите на Политиката, понятието „служител“ се определя като:

- Всички служители наети на постоянен, временен трудов или граждански договор;
- Всички консултанти или експерти наети с граждански договор;
- Всички стажанти или доброволци на организацията.

За целите на Политиката, понятието „партньори“ се определя като:

- Всички външни супервизори и консултанти;
- Всички партньорски организации донори и дарители;
- Международни партньори;
- Медии и техни представители;
- Посетители и гости.

Всички служители, стажанти и доброволци работещи в офиса и центровете на Центъра трябва да са запознати с този документ, като декларират това с подпис. В изпълнение на своите задължения служителите, стажантите и доброволците, трябва да се стремят да адаптират политиката и процедурите така, че да съответстват на работата им.

Политиката за закрила на детето се въвежда като задължителен елемент от обучението на новоназначени служители стажанти и доброволци.

В изпълнение на съвместни дейности и проекти, партньорите на организацията ще бъдат запознавани с политиката за закрила на детето. Бъдещи партньорски споразумения ще включват тази политика като част от тях, или ще гарантират спазването и с подписване на нарочна декларация.

Сдружение “Център за образователни инициативи” ще поощрява своите партньори да развиват свои политики и процедури по закрила на детето.

ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОЛИТИКАТА

Сдружение “Център за образователни инициативи” се ръководи от определени ценности и принципи, които организацията съблюдава в своята цялостна работа:

- **Правата на децата** са основна ценност - здравето, безопасността, благосъстоянието и най-добрите интереси на децата се поставят над интересите на възрастни, организации или други заинтересовани страни.
- **Недискриминацията.** Центърът работи с децата, техните семейства и общности независимо от техния етнос, раса, вяра, пол, убеждения, сексуална ориентация и други различия, които могат да бъдат основа на дискриминация.
- **Детското участие.** Вярваме, че децата трябва да бъдат окуражавани и подкрепяни да участват при вземането на решения и формирането на политики, които ги засягат, и ще насърчаваме това тяхно право във всички наши действия.
- **Инвестирането в децата,** тяхното развитие и благосъстояние ще подкрепи разгръщането на техния потенциал, тяхната независимост и ще доведе до благоденствие за цялата нация. Именно затова работим с визия за по-широко въздействие на детското благосъстояние и гарантиране на детските права.
- **Откритост и прозрачност** в процеса на взимане на решения в организацията и във всички действия, които предприемаме.

ПРАВИЛА ЗА ЗАКРИЛА И ПОВЕДЕНЧЕСКИ ЕТИКЕТ:

1. Служителите и допроволците на организацията, както и посетителите/гостите следва да се явяват на работа в подходящо, прилично облекло.
2. Служителите на Центъра, както и посетителите/гостите следва да не остават насаме за дълъг период от време или през нощта с едно или повече деца или малолетни, нито в помещенията за настаняване на служители, нито в помещенията на предоставяне на услуги, нито на други места.
3. Не се допуска ангажиране на непълнолетни лица за извършване на лична работа или като “домашни помощници” от служителите на Центъра.,
4. Не се допуска служителите на Центъра да предоставят подслон на малолетни в своите домове.
5. Не се допуска служителите на организацията да дават в заем, в замяна или безвъзмездно пари, стоки или лични услуги на деца, с които работят.
6. Не се допуска служителите на организацията да приемат лични подаръци, пари, стоки или услуги от деца или техни родители и близки.
7. Не се допуска лужителите на Центъра, както и посетителите/гостите, да гаят, държат за ръце, целуват, прегръщат или докосват малолетните по начин, който е неподходящ или неприемлив. За да се избегнат недоразуменията, се препоръчва да бъде поискано разрешение от детето преди то да бъде хванато за ръка.

8. Когато е възможно и практически изпълнимо, следва да се спазва правилото за “присъствие на двама възрастни”, при което двама или повече възрастни наблюдават всички дейности, в които са ангажирани малолетни или деца. Ако това не е възможно, кадровият състав на организацията има право да потърси алтернативи, като например присъствие на членове на общността по време на посещенията при децата мястото (това правило изключва индивидуалните консултации със специалист).
9. Служителите на Центъра следва да отчитат факта, че може да им се наложи да работят с деца, които, поради обстоятелствата и злоупотребите, които са преживели, могат да използват взаимоотношенията, за да получат “специално внимание”. Възрастният винаги се счита за отговорен, дори и когато детето има съблазнително поведение. Възрастните следва да избягват да се поставят в компрометиращо или уязвимо положение.
10. Служителите на Центъра прилагат еднакво и безпристрастно отношение към всички деца, с които работят или имат контакт в процес на изпълнение на служебните си задължения.
11. Неподходящото поведение спрямо децата е основание за дисциплинарно наказание.
12. Служителите на Центъра трябва да се съобразява с начина, по който бива възприеман и по който изглежда, от гледна точка на използвания език, действията и взаимоотношенията с малолетните и децата.

ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИЗОБРАЖЕНИЯ И ВИДЕОМАТЕРИАЛИ

Принцип на Сдружение “Център за образователни инициативи”, при използването на визуални изображения, както фотографски снимки, така и видеоматериали, е да се придържа към уважително и достойно представяне на децата, семействата и общностите. Политиката за изображения на Центъра е част от политиката за закрила на детето.

Когато използва визуални изображения, организацията се придържа към следните принципи:

1. Уважава достойнството на субекта.

- Изображения на деца се заснемат и използват само, когато има разрешение (подписана декларация) от родител/ законен настойник.
- Искане за разрешение за правенето на снимки или видео материал за отделни случаи и ясно се описва в декларацията за разрешение за какви цели ще се използват изображенията. Съгласие за взимане и използване на снимки се търси от родителите на децата и от тези с родителска отговорност, или директно от децата/младежите, когато те са на подходяща възраст. (важи за деца навършили 14 г., съгласно чл.11, ал.3 от ЗЗД).
- Специално внимание ще се обръща на снимките, на които се виждат деца с увреждания, деца живеещи в крайна бедност или неподходящи условия, деца-бежанци и деца в ситуации на конфликти и бедствия, с оглед прецизно представяне на контекста при същевременно запазване на достойнството на съответните лица.
- Никога не се заснемат лица, които заявяват, че не желаят да бъдат заснемани.

2. Не експлоатиране на субекта.

- Субектът не се експлоатира по начин, който изкривява реалната картина на ситуацията.
- Ако е необходимо, за запазване на поверителността, имената на децата и семействата ще бъдат променени. Пълното име на детето и данните за контакт с него не се публикуват при никакви обстоятелства.

3. Правдиво използване на изображенията.

- Историите/описанията на отделни казуси не се подготвят специално, макар че може да бъдат адаптирани или редактирани, за да се запази достойнството на лицето или поверителността.

- Не се използват изображения на едно нещо, за да бъдат описани други.
 - Не използваме дадено изображение по начин, който умишлено води до заблуждение относно действителната ситуация.
 - Стремим се да вземем всички мерки, за да сме сигурни, че субектът би възприел изображението и начинът на неговото използване максимално вярно, като го гледа през собствените си очи.
4. Поддържаме стандарти по отношение на добрия вкус и благоприличието, които отговарят на нашите ценности и на ценностите на нашите поддръжници.
- Не използваме изображения, които са еротични, порнографски или неприлични.
 - Не използваме изображения на мъртви или голи тела.
 - Не използваме неоправдано изображения на крайно страдание.
5. Уважаваме възгледите на нашите служители и сътрудници в общностите, в които работим.
- Отнасяме се с деликатност и вземаме под внимание опасенията и препоръките на нашите служители и сътрудници при събирането и използването на материали с визуални изображения.
6. При заснемане на деца, с които работи Центъра и за които има разрешение, медиите/фотографите които извършват заснемането подписват декларация, с която се съгласяват да използват видеото/изображението правдиво и само за конкретния случай.

КОМУНИКАЦИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С ДЕЦАТА

- При комуникацията с деца трябва да се избягва език, който говори за взаимоотношения основани на власт.
- При комуникацията във връзка с децата следва да се използват снимки, които са благоприлични, почтителни и не представят децата като жертви. Децата следва да са облечени подходящо, а позите, които биха могли да бъдат възприети като събуждащи сексуални асоциации, следва да се избягват. Следва да се избягва и език, който говори за взаимоотношения, основани на власт. Ние, обаче, отчитаме и това, че в дадени случаи от реалността децата биха могли да бъдат жертви, например, на бедността. В тези случаи достойнството на детето също следва да бъде съхранено, като същевременно реалността се представи по подходящ начин.
- На уеб-страниците и в останалите информационни материали не бива да се използват сканирани изображения на деца без официалното разрешение организацията, както и на родителя(-ите)/настойника(-ците) на детето. Това разрешение следва да бъде дадено в писмен вид.
- Личните данни и физиологичните белези на детето, които биха могли да се използват за установяване на местонахождението му в страната не бива да се публикуват на уеб-страниците на организацията, нито в каквато и да било друга форма на комуникация във връзка с детето.
- От лицата или организациите, които се обръщат към Центъра с молба за използване на нейните ресурси, например видеоматериали или снимки, следва да се изисква да подпишат договор, който урежда правомерното използване на такива материали. Споразумението ще съдържа уведомление, че всяко използване на такива материали за цели, различни от регламентираните в договора, може да доведе до предприемане на правни действия срещу лицето или организацията, заемащи материалите. В допълнение към това, неспазването на изискванията във връзка с използването на материалите ще доведе до незабавно оттегляне на даденото от

организацията разрешение за използване на материалите, за които става дума и/или изискване на незабавното връщане на всички предоставени от организацията материали, както и всички техни копия.

- В случаите, в които партньори на организацията заснемат деца клиенти на организацията в процеса на изпълнение на съвместни дейности е необходимо партньорът да поиска изрично съгласие от родителя/настойника на детето, в което подробно да бъде описана целта на заснемането и местата, на които ще бъдат публикувани/показвани заснетите материали. Партньорът трябва да бъде запознат с Политиката за закрила на детето на организацията и правилата за използване на изображения и комуникация във връзка с деца.
- Партньора се задължава да използва изображенията само за декларираните цели и да не ги предоставя на трети лица.
- Сдружение “Център за образователни инициативи” използва социални медии, като единствено служители на организацията с административни права, имат право да качват информация, изображения и/или видеоматериали, включващи участието на деца.
- В социалните мрежи на организацията не се поддържат контакти с лица под 13 годишна възраст. Значителен брой от социалните медии изискват децата, които се записват да са над 13 годишна възраст. Използването на социални мрежи от деца под тази възраст нарушава правилата.
- Неспозването на тези правила носи след себе си административни, а при системни нарушения и дисциплинарни санкции.

ПРАВИЛА ЗА ЛИЧНО ПОЛЗВАНЕ НА СОЦИАЛНИТЕ МРЕЖИ ОТ СЛУЖИТЕЛИТЕ И ПАРТНЬОРИТЕ

1. Комуникацията се извършва само от профил на организацията или съответната структура на организацията.
2. При комуникацията с деца не се допуска ползването на лични профили на служителите.
3. Винаги се използва първо лице.
4. Не се допуска качване и слагане на материали, които могат да бъдат възприети като унижаващи, неприлични, обидни или навреждащи спрямо деца.
5. Необходимо е да се информира навременно отговорника по закрила на детето (ОЗД) в организацията, ако е констатирано, че член от екипа качва в социалните мрежи неприемливо съдържание свързано с деца.
6. Не се допуска споделянето на чувствителна информация, например имена и местоположение на деца, с които работи организацията.
7. Всеки служител е лично отговорен за съдържанието, което споделя, така че винаги следва да се преценява предварително каква информация се споделя в социалните мрежи.
8. Активността на организацията в социалните мрежи е ангажимент на служителите с административни права.
9. Ако се налага общуване с деца в социалните мрежи, децата се добавят в личния списък с контакти на служителя, но достъпът им се ограничава само до работна информация. Във Фейсбук това става чрез:
 - a. добавяне в списък „Ограничени“ (Restricted) потребители, които получават единствено публичната информация, която служителят е споделил изрично като достъпна за всички потребители на Фейсбук (Public).

- b. Редактиране на настройките за поверителност (Privacy), така че лична информация (като списък с приятели, месторабота, местоживееене и т.н.) да е достъпна само за потребители в списъка с контакти на служителя.

ОРГАНИЗАЦИИ-ПАРТНЬОРИ

Всяка договореност между организацията и други организации – нейни партньори, които предоставят услуги на деца, ще изисква гаранции, че при тях съществуват политики и процедури за закрила на детето, с отчитане на факта, че липсата на такива политики може да постави децата и организацията в риск.

Всяка договореност между организацията и други организации – нейни партньори във връзка с изпълнение на общи проекти и дейности, Сдружение “Център за образователни инициативи” ще изисква, като част от договора/споразумението, партньорската организация да се запознае и декларира с подпис, че ще следва политиката за закрила на детето.

Когато организацията влиза в партньорски отношения с други организации или конкретни външни за организацията хора, не изискващи сключването на договор или споразумение, партньорът подписва декларация, че е запознат и ще спазва Политиката за закрила на детето и съпътстващите я процедури на организацията

